

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY I MIASTA KOZIĘGŁOWY

2.1. Dane administracyjne

Gmina i Miasto Kozięglowy; to gmina typu miejsko-wiejskiego. Jest ona położona w południowo - zachodniej części powiatu myszkowskiego w województwie śląskim.

Kozięglowy są jedną z pięciu gmin powiatu myszkowskiego, a graniczą z następującymi gminami:

- od wschodu: Myszków,
- od północy: Poraj,
- od północnego-zachodu: Kamienica (pow. częstochowski),
- od zachodu - Woźniki (pow. lubliniecki),
- od południowego-zachodu: Ożarówce (pow. tarnogórski),
- od południa: Siewierz – (pow. będziński).

Kozięglowy stanowią istotny element sieci osadniczej w regionie częstochowskim, w północnej części województwa śląskiego, jako ośrodek położony na obrzeżu aglomeracji częstochowskiej, przy głównym szlaku komunikacyjnym kraju (DK1), w miejscu jego skrzyżowania z regionalnym szlakiem komunikacyjnym Łelów - Żarki - Woźniki.

Powierzchnia gminy Kozięglowy ogółem zajmuje obszar 15 916 ha (159,16 km²), co stanowi ok. 33% powiatu myszkowskiego (wg danych Urzędu Gminy i Miasta). Miasto Kozięglowy zajmuje obszar 2 672 ha, natomiast obszar wiejski gminy zajmuje powierzchnię 13 244 ha. Teren miasta i gminy zamieszkiwany jest przez 14 464 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2004 r.). Miasto Kozięglowy jest zamieszkałe przez 2 406 mieszkańców a obszar gminy przez 12 058 mieszkańców.

Miasto Kozięglowy pełni funkcję ośrodka miejsko-gminnego o znaczeniu administracyjno-usługowym, gdzie najbardziej prężnie rozwija się cała gospodarka produkcyjna gminy. Miejscowość ta słynie z wytwarzania kapeluszy, sztucznych choinek oraz wyrobów z wiórów osinowych.

Kozięglowy są jedną z większych gmin w województwie, pod względem obszaru równą powierzchni Częstochowy. Porównanie Kozięglów, jako jednostki administracyjnej, do otaczających ich sąsiednich miast i gmin wyróżnia je wśród otoczenia pod względem większości wskaźników rozwojowych. Wyróżniająca się pozycja Kozięglów w sferze społeczno-gospodarczej, stwarza szansę na jej wykorzystanie w rozwoju kozięglowskiego ośrodka gospodarczego w powiązaniu z rozwojem społeczno-kulturowym. Wszelkie

przekształcenia struktury przestrzennej, gospodarczej czy też kulturalnej; winny tworzyć warunki rozwoju gminy i miasta, jako całości. Podejście takie sprzyjać będzie zaistnieniu okoliczności i szans do promowania ich rozwoju.

Obszar Koziegłów, dzięki swemu położeniu, posiada wielorakie powiązania komunikacyjne z otoczeniem, których znaczenie w przyszłości jeszcze wydatnie wzrośnie. Dotyczy to drogi krajowej Nr 1 (Warszawa- Katowice), dróg wojewódzkich Nr 789 (Lelów - Żarki - Kalety) i Nr 791 (Poraj – Myszków - Zawiercie). Równie mocne są powiązania komunikacją publiczną z Częstochową - stolicą regionu, Katowicami i miastami aglomeracji katowickiej, a szczególnie z Myszkowem, a następnie z Woźnikami (gdzie w przyszłości przebiegać będzie autostrada A 1).

Taki układ powiązań komunikacyjnych w znaczny sposób decyduje o obecnej i przyszłej funkcji Koziegłów, jako miasta położonego na rozstaju dróg o znaczeniu międzynarodowym i wojewódzkim.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Uwarunkowania przyrodnicze i powiązania pomiędzy jego elementami wynikają z warunków naturalnych danego terenu, jego zróżnicowania jak również zależą od istniejącego stanu gospodarczego, społecznego i ekonomicznego tego terenu.

Położenie w jednostkach fizyczno-geograficznych

Według podziału kraju na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego, obszar Koziegłów leży w obrębie dwóch podprowincji:

- Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (większość terenu);
- Niziny Opolskiej (część południowa wzdłuż doliny Małej Panwi) i jej części-mezoregionu Równiny Opolskiej.

Obszar Wyżyny Śląsko-Krakowskiej podzielony jest na dwa mezoregiony: pas doliny wzdłuż Warty należy do mezoregionu Obniżenia Górnej Warty, a pozostała część gminy stanowi mezoregion Progu Woźnickiego.

Podłoże stanowią środkowotriasowe dolomity margliste i górnotriasowe iłowce z brekcją lisowską oraz iły i mułowce z wkładkami wapienia woźnickiego. W obrębie doliny Warty zalegają na nich dodatkowo piaski dolnojurajskie, piaskowce, żwiry i gliny ogniotrwałe oraz środkowojurajskie piaskowce, iły, iłowce, zlepieńce i sydereyty. Wierzchnią warstwę stanowią czwartorzędowe piaski i gliny deluwialne, iły, gliny i piaski zwietrzelinowe oraz piaski i żwiry wodno-lodowcowe w obrębie doliny Warty.

Rzeźba terenu

Rzeźba terenu jest bardzo zróżnicowana. W południowej części, w dolinie Małej Panwi dominuje rzeźba równinna z rozległymi polami wydmyowymi piasków wodno-lodowcowych i licznymi wydmyami. W obrębie Progu Woźnickiego, który oddziela dorzecza górnej Warty i Małej Panwi i Przemszy rzeźba staje się falista przez monoklinowy pas wzniesień. Dolinę Warty stanowi subsekwentna bruzda wypreparowana w mało odpornych na erozję rudonośnych łupach środkowojurajskich.

Wody podziemne i powierzchniowe

Ze względu na wpływ gospodarki ściekowej na wody, temat ten szerzej został szeroko opisany w rozdziale 3; do którego odsyłamy, w celu zapoznania się z bardziej szczegółowymi informacjami na temat wód w gminie i mieście Kozięgłowy.

Wody podziemne

Obszar gminy należy w całości do bytomsko-olkuskiego regionu hydrogeologicznego. Główny poziom użytkowy wód podziemnych związany jest z utworami triasu środkowego bądź triasu dolnego i środkowego. Drugorzędny poziom wodonośny związany jest w części północnej i północno-wschodniej z utworami jury dolnej, a na pozostałym obszarze z utworami szczelinowymi triasu górnego.

Wody powierzchniowe

Obszar gminy podzielony jest pomiędzy zlewnie Odry z dorzeczami Małej Panwi i Warty oraz zlewnię Wisły z dorzeczem Brynicy.

Przebieg działu wodnego II rzędu występuje między Małą Panwią i Wartą, natomiast przebieg działu wodnego I rzędu występuje między Małą Panwią i Brynicą.

Sieć wód powierzchniowych, prócz tych trzech głównych rzek - Warty, Małej Panwi i Brynicy, tworzą również ich dopływy (do większych należy dopływ Warty - Boży Stok wraz ze swymi dopływami Sarnim i Złotym Stokiem) oraz zbiornik Porajski i mniejsze zbiorniki i oczka wodne.

Zbiornik Porajski jest położony poza granicami gminy Kozięgłowy. Na jej terenie znajdują się jedynie rozlewiska Warty i Bożego Stoku. Wody te, choć trudniejsze do zagospodarowania pod względem turystycznym, są doskonałym obszarem wędkarskim i stanowią atrakcyjny element krajobrazowy.

Klimat

Według podziału Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne Gumińskiego, obszar gminy należy do dzielnicy częstochowsko-kieleckiej. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5- 8,0 °C. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 50 - 80 dni. Okres

wegetacyjny trwa 210 - 220 dni. Średnia roczna suma opadów w wieloleciu 1961- 1990 wynosi 735 mm (Woźniki) i 683 mm (Zawiercie). Najwyższe sumy opadów notowane są w lipcu i wynoszą 108 - 144 mm, najniższe w lutym: 35 - 37 mm. Dominują wiatry południowo-zachodnie, zachodnie i północno-zachodnie (ponad 55%). Średnia prędkość waha się od 2 do 3 m/s, a ich kierunek i prędkość, w związku z licznymi dolinami i pagórkami, jest mocno zmienny.

Roślinność

Różnorodne siedliska w urozmaiconym urzeźbieniu terenu, odmienne warunki wilgotnościowe i glebowe oraz odmienne wykorzystanie terenu doprowadziły do wytworzenia się bogatej i zróżnicowanej szaty roślinnej na terenie całej gminy.

Wśród lasów dominują stanowiska borów sosnowych, przeważnie boru sosnowego świeżego, rzadziej zaś śródładowego boru wilgotnego i bagiennego boru trzcinnikowego.

Nad potokami, rowami i na obrzeżach zbiorników wodnych wykształciły się zubożałe płaty łągu jesionowo-olszowego. Ponadto odnotowano występowanie grądów, lasów mieszanych i kontynentalnych borów mieszanych.

W obrębie północno-wschodniej części licznie występują łąki i szuwały. Na północ od szosy Woźniki - Kozięglowy liczne są murawy psamofilne i kserotermiczne, pocięte szachownicą pól uprawnych.

Na pozostałym obszarze jest również częste występowanie tradycyjnych agrocenoz. Towarzyszą im zbiorowiska roślinności ruderalnej; tym bardziej, iż zauważyć należy duże związki pojawiania się tej roślinności ze źle prowadzoną, a nawet brakiem prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadami. Znaczne obszary gminy są zanieczyszczone poprzez zdeponowane odpady.

Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Kozięglowy istnieje rezerwat przyrody: "Cisy w Hucie Starej" w okolicach miejscowości Huta Stara.

Obejmuje on obszar oddziału leśnego 317c Nadleśnictwa Siewierz. Utworzony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 17.05.1957 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P z 1957 r., Nr 52, poz. 330).

Jego powierzchnia wynosi 2,65 ha. Na terenie rezerwatu chronione jest naturalne stanowisko cisa pospolitego - *Taxus baccata*.

Występują tu ponadto dwa drzewa objęte ochroną jako – pomniki przyrody. Są to dęby szypułkowe w kompleksie leśnym na zachód od Postępu.

Oprócz wyżej wymienionych obiektów przyrodniczych na terenie gminy występują liczne obszary o dużych wartościach przyrodniczych, które aktualnie nie są objęte prawną

ochroną. Obszary te stanowią przeważnie element regionalnego lub lokalnego systemu terenów chronionych tworząc jego "ruszt ekologiczny". Do najważniejszych należą:

- dolina Warty wraz ze Zbiornikiem Porajskim,
- dolina Małej Panwi,
- obszary dolin Sarniego, Złotego i Bożego Stoku,
- tereny tradycyjnych agrocenoz z licznymi zadrzewieniami, pojedynczymi drzewami na miedzach, pozostałościami sadów i mozaiką pól uprawnych, ziem ugorowanych i odłogowanych oraz łąk i pastwisk.

Niemniej ważnym elementem rusztu ekologicznego są kompleksy leśne na południu i północy gminy.

2.3. Uwarunkowania społeczne

2.3.1. Struktura i procesy demograficzne

Gminę miejsko-wiejską Koziegłowy (według danych Urzędu Gminy i Miasta na dzień 31.12.2004 roku) zamieszkiwało 14 464 osób na powierzchni 159,16 km². Gęstość zaludnienia na omawianym terenie wynosi ok. 91 Mk/km². Wskaźnik zaludnienia gminy jest stosunkowo niski w odniesieniu do wartości 151 Mk/km² dla powiatu myszkowskiego i województwa śląskiego (382 Mk/km²).

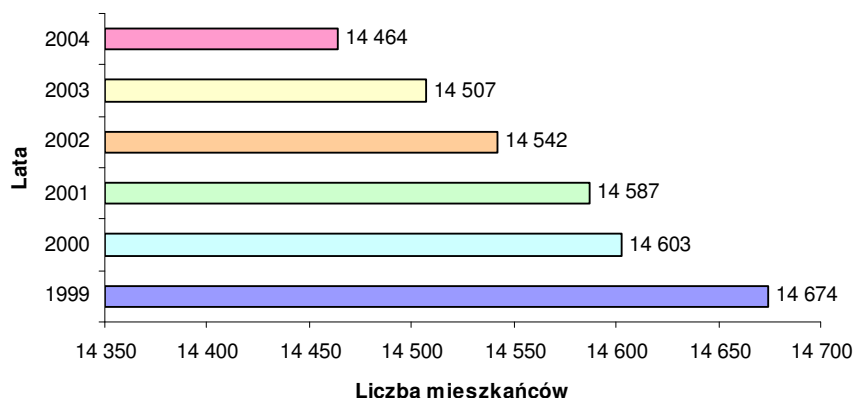
Zaznaczyć należy, iż w mieście gęstość zaludnienia kształtuje się na poziomie 76 Mk/km² (2 406 Mk na 26,72 km²), natomiast na obszarze wiejskim Koziegłów współczynnik gęstości wynosi 91 Mk/km² (12 058 Mk na 132,44 km²).

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego tendencje w zakresie zmian demograficznych tego obszaru na przestrzeni lat 1996-2003 kształtowały się następująco:

Tabela 2. Struktura demograficzna ludności (stan na 31 grudnia każdego roku).

Cecha struktury	Liczba osób					
	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1	2	3	4	5	6	7
Liczba ludności ogółem	14674	14603	14587	14542	14507	14464
Miasto Koziegłowy	2474	2453	2460	2470	2479	2406
Gmina Koziegłowy	12200	12150	12127	12072	12028	12058
Liczba mężczyzn ogółem	7200	7176	7168	7121	7096	b.d.
Miasto Koziegłowy	1188	1177	1188	1191	1193	b.d.
Gmina Koziegłowy	6012	5999	5980	5930	5903	b.d.
Liczba kobiet ogółem	7474	7427	7419	7421	7409	b.d.
Miasto Koziegłowy	1286	1276	1272	1279	1286	b.d.
Gmina Koziegłowy	6188	6151	6147	6142	6123	b.d.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych, Urząd Gminy i Miasta Koziegłowy;
b.d. – brak danych

Wykres 1. Zmiana liczby mieszkańców gminy Koziegłowy w latach 1999 – 2004.

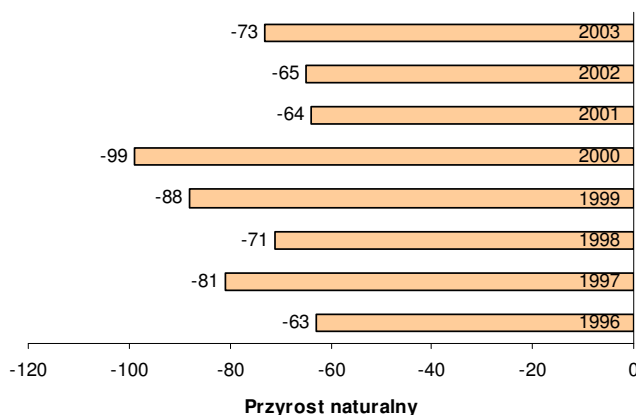
Z danych ewidencji ludności prowadzonej przez gminę i Główny Urząd Statystyczny wynika, iż na omawianym terenie w latach 1999-2004 liczba mieszkańców systematycznie malała (wykres 1). W ciągu ostatnich 5 lat liczba ludności zmalała o 210 osób; w tym w mieście Koziegłowy liczba ludności zmalała o 68 osób, natomiast liczba ludności z obszaru wiejskiego gminy zmalała o 142 osoby.

Od kilku lat obserwujemy w Polsce groźne zjawisko demograficzne polegające na stopniowym zmniejszaniu się przyrostu naturalnego. Sytuacja taka dotyczy także obszaru gminy Koziegłowy, co potwierdza zestawienie w okresie lat 1996 - 2003.

Struktura przyrostu naturalnego
Tabela 3. w Gminie i Mieście Koziegłowy w latach 1996-2003

Identyfikacja obszaru	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	jedn.miary - osoba							
GiM Koziegłowy - ogółem	-63	-81	-71	-88	-99	-64	-65	-73
Miasto Koziegłowy	-21	-15	-4	-10	-15	-2	-29	26
Koziegłowy-obszar wiejski	-42	-66	-67	-78	-84	-62	-36	-99

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych,

Wykres 2. Przyrost naturalny na terenie gminy Koziegłowy w latach 1996 – 2003.

Na zmiany liczby ludności wpływ ma cały szereg czynników, które można sklasyfikować w trzech podstawowych grupach:

- czynniki biologiczne (ruchy naturalne ludności)
- czynniki losowe (zmiany liczby ludności wywołane przez wojny i klęski żywiołowe)
- migracje.

Przyrost naturalny ludności

Na terenie gminy i miasta w okresie ostatnich lat istnieje tendencja spadkowa jeśli chodzi o przyrost naturalny ludności. Najniższy przyrost naturalny występował w roku 2000 i był na poziomie –99. Na obszarze miasta Koziegłowy największą wartość ujemną przyrostu naturalnego zaobserwowano w roku 2002 (-29), natomiast na obszarze wiejskim Koziegłów spadek przyrostu naturalnego najbardziej zaznaczył się w roku 2003 (-99). Rok 2003 dla analizy przyrostu naturalnego okazał się wyjątkowy, bowiem jest to rok w którym zaobserwowano tendencję wzrostu liczby ludności miejskiej Koziegłów (+26). Taki stan rzeczy jest potwierdzeniem prognozy starzenia się społeczeństwa.

Płodność, czyli natężenie urodzeń w okresie roku ulega w ostatnich latach bardzo istotnemu obniżeniu. Prowadzone ogólnokrajowe badania wykazują, że na efekt niżu demograficznego wśród kobiet, w rocznikach najistotniejszych dla rozrodczości (20-29 lat), nakłada się w ostatnich kilku latach bardzo głębokie obniżenie płodności biologicznej. W obecnej sytuacji trudno jest przewidywać, jak długo utrzymają się obserwowane tendencje zniżkowe w płodności. Nie ma też pewności, czy można spodziewać się ich wyrównania poprzez zwiększone natężenie urodzeń w okresie późniejszym, bowiem obserwowana sytuacja nie ma precedensu w historii rozwoju demograficznego Polski.

Ludność w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym

Na obszarze gminy i miasta ponad połowę, bo 60,4% stanowi ludność w wieku produkcyjnym, tj. ok. 8 750 osób. Dane liczbowe uzyskane z GUS; zawarte w tabelach poniżej świadczą o tym, że tylko ok. 15 % społeczeństwa zakwalifikowanego jako ludność w wieku produkcyjnym jest zatrudniona na terenie gminy i miasta Koziegłowy. Reszta ludności w tej grupie wiekowej jest zatrudniona poza granicami Koziegłów, jak również duża część z nich zasila szeregi bezrobotnych.

Ludność w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania (31 XII) ogółem w Gminie i Mieście Koziegłowy na przestrzeni lat 1996-2003

Tabela 4.

Identyfikacja obszaru	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	jedn.miary - osoba							
GiM Koziegłowy - ogółem	8395	8386	8421	8453	b.d.	b.d.	8647	8750
Miasto Koziegłowy	1430	1406	1414	1410	b.d.	b.d.	1474	1470
Koziegłowy-obszar wiejski	6965	6980	7007	7043	b.d.	b.d.	7173	7280

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych,

**Ludność w wieku przedprodukcyjnym
wg faktycznego miejsca zamieszkania (31 XII) ogółem****Tabela 5. w Gminie i Mieście Koziegłowy na przestrzeni lat 1996-2003**

Identyfikacja obszaru	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	jedm.miary - osoba							
GiM Koziegłowy - ogółem	3452	3374	3290	3192	b.d.	b.d.	2939	2842
Miasto Koziegłowy	499	490	479	470	b.d.	b.d.	498	525
Koziegłowy-obszar wiejski	2953	2884	2811	2722	b.d.	b.d.	2441	2317

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych,

Liczba pracujących w gminie i mieście Koziegłowy**Tabela 6. na przestrzeni lat 1996-2003**

Identyfikacja obszaru	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	jedm.miary - osoba							
GiM Koziegłowy - ogółem	1231	1368	1391	1314	1252	1440	1417	1350
Miasto Koziegłowy	389	438	446	401	418	494	431	507
Koziegłowy-obszar wiejski	842	930	945	913	834	946	986	843

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych,

Analizując strukturę ludności gminy w ostatnich latach można przyjąć, iż w latach kolejnych liczba ludności przy optymistycznych prognozach demograficznych będzie stabilna. Jednak przyjąć należy zauważalną tendencję dalszego spadku demograficznego. Związane jest to z niskim przyrostem naturalnym i migracjami ludności.

Rozwój obszarów rekreacyjnych a liczba ludności

Istotny jest również przyrost ludności przebywającej na terenie gminy w okresie letnim, ze względu na atrakcyjność turystyczną tego obszaru. Dwa obszary o intensywnej presji zabudowy rekreacyjno-lotniskowej z czym wiążą się zmiany w ich procesach demograficznych to:

- obszar na zachód od cieków Boży Stok (Kuźnica-Bory); na długości od Nowej Kuźnicy do Miłości;
- obszar przy granicy gminy w jej południowej części (Młynek) – pomiędzy ciekami Brynica a skrajem lasu, na południe od miejscowości Winowno.

Liczba turystów jest jednak trudna do określenia bez szczegółowej analizy powstającej zabudowy rekreacyjnej i lotniskowej oraz ankietowania obiektów obsługi ruchu turystycznego.

Zmiany demograficzne mają szczególne znaczenie dla planowania inwestycji związanych z infrastrukturą wodno-ściekową. Ma to znaczenie dla wyliczeń bilansów ścieków.

Dla właściwej analizy gospodarki ściekowej oraz oceny zmian demograficznych w perspektywie 25 lat w Projekcie Budowlanym Wykonawczym należy również wziąć pod

uwagę zwiększający się letni ruch turystyczny i presję osiedleńczą występującą na obszarze Koziegłów.

2.3.2. Struktura sieci osadniczej

Na sieć osadniczą Gminy i Miasta Koziegłowy składa się miasto Koziegłowy; pełniące główną funkcję usługową i administracyjną, oraz 26 sołectw skupiających 27 miejscowości. Strukturę rozmieszczenia ludności w rozbiciu na poszczególne sołectwa przedstawia tabela 7:

**Liczba mieszkańców w Gminie i Mieście Koziegłowy
Tabela 7. z podziałem na sołectwa (stan na 31.12.2004 r.).**

L.p.	Sołectwo	Liczba mieszkańców sołectwa
1.	Koziegłowy – miasto	2 406
2.	Cynków	1 212
3.	Gliniana Góra -Brzeziny	294
4.	Gniazdów	1 035
5.	Koclin	81
6.	Koziegłówki	899
7.	Krusin	232
8.	Lgota Górna	848
9.	Lgota Mokrzysz	406
10.	Lgota Nadwarcie	527
11.	Markowice	352
12.	Miłość	90
13.	Mysłów	637
14.	Nowa Kuźnica	246
15.	Mzyki	372
16.	Oczko	103
17.	Osiek	195
18.	Pińczyce	972
19.	Postęp	347
20.	Pustkowie Lgockie	273
21.	Rzeniszów	364
22.	Siedlec Duży	860
23.	Siedlec Mały	34
24.	Stara Huta	632
25.	Winowno	446
26.	Wojśławice	397
27.	Zabijak	204
Razem		14 464

Zródło: Urząd Gminy i Miasta

Miasto Koziegłowy

Koziegłowy stanowią istotny element sieci osadniczej w regionie częstochowskim, jako ośrodek położony na obrzeżu aglomeracji częstochowskiej, przy głównym szlaku komunikacyjnym kraju (DK1), w miejscu jego skrzyżowania z regionalnym szlakiem komunikacyjnym Lelów - Żarki - Woźniki.

Miasto Kozięglowy powstało jako osada lokowana na nowym korzeniu, w widłach Sarniego i Bożego Potoku. Podstawą gospodarczego rozwoju miasta, w różnych okresach i z różnym nasileniem był handel i rzemiosło, produkcja stali oraz rolnictwo i przetwórstwo rolne.

Obecnie Kozięglowy liczą około 2 406 mieszkańców.

Gmina Kozięglowy (obszary wiejskie)

Układ osadniczy Kozięglów jest utworzony przez miasto, stanowiące ośrodek obsługi dla otaczających je wsi. Funkcje tych wsi są zróżnicowane i można je określić wstępnie jako:

- Podstawowe, do których zalicza się wsie i przysiółki, głównie monofunkcyjne, mieszkaniowo-zagrodowe, powiązane z uprawą roli;
- Ponadpodstawowe, których oprócz funkcji mieszkaniowych, pojawiają się funkcje obsługi infrastrukturą społeczną i techniczną oraz dodatkowe, prócz rolniczych funkcje wytwórcze, oprócz ściśle rolniczych; a do nich zaliczyć obecnie należy: Cynków, Gniazdów, Postęp, Kozięglówki, Rzeniszów, Lgotę Górną, Pińczyce i Siedlec.

Obszary wiejskie gminy już nie są tożsame z obszarami rolnymi, stały się one przestrzenią wielofunkcyjną, w której różne formy działalności ludzkiej są ze sobą przemieszane.

W układzie przestrzennie funkcjonalnym ludność gminy rozproszona jest praktycznie na całym terytorium w jednostkach osadniczych o różnych wielkościach. Do miejscowości o największej liczbie mieszkańców; poza miastem Kozięglowy zaliczamy: Cynków, Gniazdów oraz Pińczyce. Położone są one po zachodniej stronie gminy, oprócz Pińczyc, które położone są w południowo-wschodniej części gminy. Szacuje się, iż tereny wiejskie gminy zamieszkuje obecnie około 12 058 mieszkańców.

Układ przestrzenny miejscowości jest ważny pod względem planowania i kształtowania koncepcji rozwoju gospodarki ściekowej dla tego obszaru.

Tabela 8. Układy przestrzenne miejscowości Gminy i Miasta Kozięglowy

L.p.	Wsie i osady	Układ przestrzenny
1	2	3
1.	Kozięglowy – miasto	zabudowa miejska i wiejska
2.	Cynków	osada typu ulicowego
3.	Gliniana Góra -Brzeziny	sołectwo wieś
4.	Gniazdów	wieś pełniła kiedyś funkcję przedmieścia Kozięglów
5.	Koclin	przy drodze do Pustkowie Lgockiego- zabudowa po północnej stronie drogi

1	2	3
6.	Koziegłówki	wieś
7.	Krusin	ulicówka
8.	Lgota Górna	rzędówka
9.	Lgota Mokresz	rzędówka
10.	Lgota Nadwarcie	rzędówka
11.	Markowice	ulicówka
12.	Miłość	wieś w dolinie Bożego Stoku
13.	Mysłów	wieś łańcuchowa
14.	Nowa Kuźnica	wieś
15.	Mzyki	wieś
16.	Oczko	wieś łańcuchowa
17.	Osiek	folwarkiem
18.	Pińczycze	wieś szlachecka – zespół pałacowy
19.	Postęp	rzędówka
20.	Pustkowie Lgockie	wieś
21.	Rzeniszów	ulicówka
22.	Siedlec Duży	ulicówka
23.	Siedlec Mały	ulicówka
24.	Stara Huta Szklana Huta	sołectwo wieś rycerska (dawna huta szkła)
25.	Winowno	rzędówka
26.	Wojślawice	ulicówka
27.	Zabijak	wieś

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Koziegłowy

2.3.3. Infrastruktura społeczna

Wymienione w tym podrozdziale Instytucje Użyteczności Publicznej są istotne dla prowadzonej i planowanej gospodarki wodno-ściekowej. Przedstawione poniżej zestawienie poszczególnych placówek infrastruktury społecznej skupiają różną ilość osób w obrębie swojej siedziby. Dlatego też ważne jest przeprowadzenie analizy tych obiektów pod względem ilości przebywających tam osób (dorosłych i dzieci). W mieście Koziegłowy znajduje się Urząd Gminy i Miasta Koziegłowy,

Instytucje samorządowe:

- Urząd Gminy i Miasta Koziegłowy

Oświata

- przedszkola i oddziały przedszkolne:
 - Koziegłowy (86 dzieci, 6 kadry pracowniczej),
 - Pińczycze (15 dzieci, 1 kadry pracowniczej),
 - Gniazdów (12 dzieci, 1 kadry pracowniczej),
 - Koziegłówki (9 dzieci, 1 kadry pracowniczej),
 - Lgota Górna (22 dzieci, 1 kadry pracowniczej),
 - Mysłów (6 dzieci, 1 kadry pracowniczej),

- Siedlec Duży (15 dzieci, 1 kadry pracowniczej),
- 10 szkół podstawowych (ilość uczniów i kadry pracowniczej w roku szkolnym 2003/2004):
 - S.P. Gniazdów - (98 uczniów, 14 kadry pracowniczej),
 - S.P. Mysłów (59 uczniów, 8 kadry pracowniczej),
 - S.P. Cynków (117 uczniów, 15 kadry pracowniczej),
 - S.P. Pińczyce (184 uczniów, 20 kadry pracowniczej),
 - S.P. Siedlec Duży (90 uczniów, 11 kadry pracowniczej),
 - S.P. Koziegłowy (207 uczniów, 25 kadry pracowniczej),
 - S.P. Koziegłówki (80 uczniów, 11 kadry pracowniczej),
 - S.P. Lgota Górna (182 uczniów, 17 kadry pracowniczej),
 - S.F. Stara Huta (32 uczniów, 4 kadry pracowniczej),
 - S.S.P. Winowno (57 uczniów, 9 kadry pracowniczej),
- 2 gimnazja:
 - Gim. Nr 1 - Koziegłowy (307 uczniów, 25 kadry pracowniczej),
 - Gim. Nr 2 – Lgota Górna (189 uczniów, 16 kadry pracowniczej),
- 1 liceum ogólnokształcące:
 - L.O. Koziegłowy (133 uczniów, 15 kadry pracowniczej),

W ww. placówkach oświatowych łączna ilość dzieci i uczniów w roku szkolnym 2003/2004 wyniosła 1 900 wychowanków. Natomiast 202 osoby zatrudnionych było w tym okresie jako kadra pracownicza. Kształtowanie się struktury liczby placówek, uczniów i pracowników korzystających z tych placówek w poprzednich latach przedstawiają poniższe tabele.

**Ogólna liczba placówek oświatowych na terenie
Tabela 9. Gminy i Miasta Koziegłowy w latach 1999-2003**

Rodzaj placówek	Liczba uczniów / dzieci				
	1999r.	2000r.	2001r.	2002r.	2003r.
Przedszkola i oddziały przedszkolne	2	2	2	2	2
Szkoły podstawowe	12	12	10	10	10
Gimnazja	2	2	2	4	3
Razem:	16	16	14	16	15

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych

**Ogólna liczba uczniów i dzieci oraz pracowników,
w placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy****Tabela 10. Koziegłowy w roku szkolnym 2003/2004**

Rodzaj placówek	Liczba uczniów / dzieci		
	dzieci	uczniowie	pracownicy
Przedszkola i oddziały przedszkolne	165	-	12
Szkoły podstawowe	-	1106	134
Gimnazja	-	496	41
Liceum Ogólnokształcące	-	133	15
Razem:	165	1735	202
Ogółem:	2 102 osoby		

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Koziegłowy

Kultura

Na terenie gminy funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Promocji Kultury. Jego siedziba mieści się przy ul. Żareckiej 28 w Koziegłowach.

W ramach jego działalności funkcjonują następujące działy kultury:

- o Dom Kultury w Koziegłowach;
- o Biblioteka Publiczna w Koziegłowach;

Punkty Filialne Biblioteki Publicznej znajdują się w: Pińczycach i Koziegłówkach;

- o Świetlica Środowiskowa w Koziegłowach;

W 2000 roku powstało „Stowarzyszenie dla rozwoju Gminy Koziegłowy”. Jego celem są działania mające na celu rozwój gospodarczy i kulturalny Ziemi Koziegłowskiej oraz kultywowanie tradycji.

Służba zdrowia

Potrzeby mieszkańców miasta i gminy w zakresie opieki zdrowotnej zapewniają placówki publiczne i niepubliczne. Usługi zdrowotne dla mieszkańców świadczy głównie Ośrodek Zdrowia w Koziegłowach oraz jego 4 filie w Cynkowie, Lgocie Górnej, Gniazdowie oraz Markowicach. Natomiast placówki niepubliczne świadczące usługi w zakresie służby zdrowia i opieki społecznej znajdują się w Koziegłowach oraz w Pińczycach. W placówkach tych nie ma stałych miejsc leżących (szpitalnych). Na terenie gminy oraz w mieście brak jest szpitala oraz ośrodków opieki zdrowotnej o całodobowym przebywaniu pacjentów.

Łącznie; placówki te przyjmują około 30 000 pacjentów rocznie. W roku 2004 zarejestrowano, iż z placówek publicznych skorzystało 15 383 pacjentów, a z placówek niepublicznych 14 321 pacjentów.

Przemysł i usługi

Na terenie gminy funkcjonuje bardzo dużo, bo około 1400 firm prywatnych. W strukturze gospodarki dominuje drobny przemysł, rolnictwo i handel. Wiodącą grupę

w lokalnym biznesie stanowią producenci sztucznych choinek, wieńców i wianków. Do tradycji również w Koziegłowach należy wytwarzanie rękodzieła ludowego z wiórek drzewnych tzw. łyków. Wytwarza się tu kapelusze, kwiaty, koszyki i elementy dekoracyjne z wiórek osikowych. Występowanie na opisywanym terenie wód mineralnych oraz innych surowców mineralnych warunkuje rozwój i wzrost gospodarczym tego terenu.

Według systemu rejestracji podmiotów gospodarczych (system REGON) Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy, na koniec roku 2003 zarejestrowanych było 1 822 jednostki gospodarcze, z czego 606 jednostek gospodarczych zarejestrowanych było na terenie miejskim a 1 216 na terenie wiejskim gminy.

***Jednostki gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON
w układzie sektorów w Gminie i Mieście Koziegłowy***

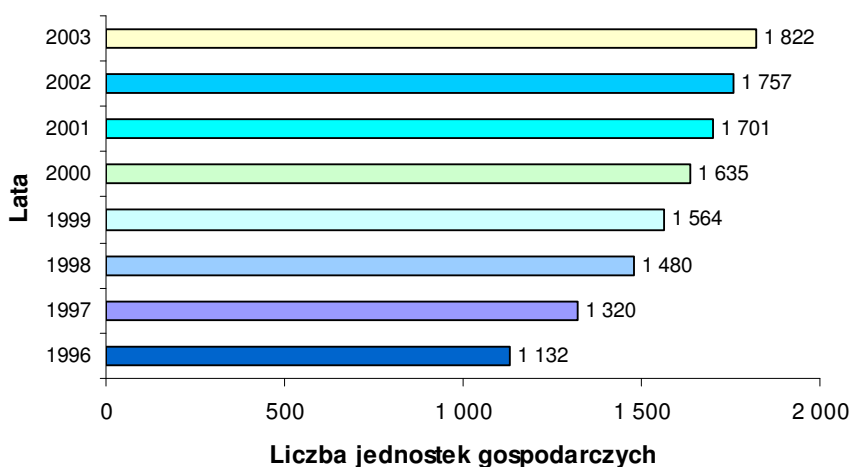
Tabela 11. *na przestrzeni lat 1996-2003*

Identyfikacja obszaru	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	jedn.miary - jednostka gospodarcza							
<i>GiM Koziegłowy - ogółem</i>	1132	1320	1480	1564	1635	1701	1757	1822
Miasto Koziegłowy	312	377	402	448	495	693	613	606
Koziegłowy-obszar wiejski	820	943	1078	1116	1140	1008	1144	1216

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych

W 2003 roku struktura i ilość jednostek gospodarczych pod względem branż przedstawiała się następująco: (tabela 12)

Wykres 3. *Jednostki gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON na terenie gminy Koziegłowy na przestrzeni lat 1996 – 2003.*

**Jednostki gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON
w układzie sekcji w Gminie i Mieście Koziegłowy****Tabela 12. na przestrzeni lat 1996-2003**

Identyfikacja obszaru	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	jedm.miary - jednostka gospodarcza							
SEKCJA A – ROLNICTWO, LEŚNICTWO I ŁOWIECTWO								
GiM Koziegłowy - ogółem	29	32	34	34	42	43	50	65
Miasto Koziegłowy	3	3	3	3	4	9	7	7
Koziegłowy-obszar wiejski	26	29	31	31	38	34	43	58
SEKCJA C – GÓRNICTWO								
GiM Koziegłowy - ogółem	1	1	1	1	2	3	4	6
Koziegłowy-obszar wiejski	1	1	1	1	2	3	4	6
SEKCJA D – PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE								
GiM Koziegłowy - ogółem	249	324	407	437	466	467	479	487
Miasto Koziegłowy	104	140	157	177	187	219	192	196
Koziegłowy-obszar wiejski	145	184	250	260	279	248	287	291
SEKCJA E – WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ								
GiM Koziegłowy - ogółem	1	1	1	1	1	1	1	1
Miasto Koziegłowy	1	1	1	1	1	1	1	1
SEKCJA F – BUDOWNICTWO								
GiM Koziegłowy - ogółem	77	89	99	102	103	114	119	123
Miasto Koziegłowy	11	12	9	11	14	40	31	30
Koziegłowy-obszar wiejski	66	77	90	91	89	74	88	93
SEKCJA G – HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA SAM. MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO								
GiM Koziegłowy - ogółem	510	578	622	628	645	678	692	716
Miasto Koziegłowy	132	150	160	169	189	278	254	250
Koziegłowy-obszar wiejski	378	428	462	459	456	400	438	466
SEKCJA H – HOTELE I RESTAURACJE								
GiM Koziegłowy - ogółem	22	27	25	32	34	33	35	36
Miasto Koziegłowy	3	2	2	6	5	9	8	10
Koziegłowy-obszar wiejski	19	25	23	26	29	24	27	26
SEKCJA I – TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ								
GiM Koziegłowy - ogółem	148	160	171	181	186	197	203	207
Miasto Koziegłowy	24	25	21	21	26	68	53	45
Koziegłowy-obszar wiejski	124	135	150	160	160	129	150	162
SEKCJA J – POŚREDNICTWO FINANSOWE								
GiM Koziegłowy - ogółem	3	6	5	9	14	17	20	21
Miasto Koziegłowy	1	2	1	5	8	9	8	8
Koziegłowy-obszar wiejski	2	4	4	4	6	8	12	13
SEKCJA K – OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI; WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ								
GiM Koziegłowy - ogółem	22	19	21	22	21	30	37	41
Miasto Koziegłowy	8	7	8	10	11	14	14	13
Koziegłowy-obszar wiejski	14	12	13	12	10	16	23	28

Identyfikacja obszaru	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
jedm.miary - jednostka gospodarcza								
SEKCJA L – ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA, OBOWIAZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE								
GiM Koziegłowy - ogółem	1	1	2	22	22	21	21	21
Miasto Koziegłowy	1	1	2	5	5	4	4	4
Koziegłowy-obszar wiejski	0	0	0	17	17	17	17	17
SEKCJA M – EDUKACJA								
GiM Koziegłowy - ogółem	14	15	17	19	20	21	20	19
Miasto Koziegłowy	2	3	5	6	6	7	7	9
Koziegłowy-obszar wiejski	12	12	12	13	14	14	13	10
SEKCJA N – OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA								
GiM Koziegłowy - ogółem	16	22	28	27	28	19	20	20
Miasto Koziegłowy	12	17	20	20	23	15	15	14
Koziegłowy-obszar wiejski	4	5	8	7	5	4	5	6
SEKCJA O – DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA ORAZ POZOSTAŁA								
GiM Koziegłowy - ogółem	39	45	47	49	51	57	56	59
Miasto Koziegłowy	11	15	14	15	17	21	20	20
Koziegłowy-obszar wiejski	28	30	33	34	34	36	36	39

Źródło: Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych

Na terenie gminy istotne znaczenie ma przetwórstwo przemysłowe. W związku z tym istnieją potencjalne problemy związane z podmiotami gospodarczymi, których działalność związana byłaby z odprowadzaniem do środowiska ścieków przemysłowych.

Należy zwrócić również uwagę na aspekt działalności firm z branży usługowej, której może być więcej ze względu na powiększające się walory turystyczne gminy.

Baza turystyczna

Na terenie gminy Koziegłowy istnieją dogodne warunki do uprawiania różnorodnych form turystyki (turystyka piesza i rowerowa). Dla tego celu przez teren gminy przebiega żółty szlak pieszy oraz 3 szlaki rowerowe o różnych długościach.

Dla obsługi turystyki funkcjonują tu bary i motele oraz stacje paliw.

- Motel „Margos” w Markowicach;
- Agroturystyczny Ośrodek Wypoczynkowy w Rzeniszowie.

Według danych statystycznych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny na podstawie obowiązującej statystyki publicznej (opublikowanych w Banku Danych Regionalnych) w 2003 roku na terenie gminy zewidencjonowano 1 064 turystów, którzy skorzystali z noclegów w okresie od 1.01 do 31.12. 2003 roku.

Jest to liczba turystów, która skorzystała z bazy turystycznej na terenie gminy. Należy jednak przypuszczać że rzeczywista liczba turystów na terenie gminy jest

znacznie większa z uwagi na rozwijające się prywatne budownictwo letniskowe. Trudno oszacować dla takich obiektów ilość osób przebywających oraz okres ich przebywania. Niejednokrotnie budownictwo letniskowe wykorzystywane jest do całorocznego zamieszkiwania.

2.4. Użytkowanie terenu

W Koziegłowach, obok dotychczas pełnionych funkcji typowo wiejskich, jak rolnictwo i leśnictwo występują pozostałe funkcje jak przetwórstwo produktów rolnych i leśnych, obsługa działalności produkcyjnej oraz ludności. Pojawiają się również tereny użytkowane rekreacyjnie.

Charakterystyka miasta Koziegłowy:

Miasto Koziegłowy położone jest na obszarze 2 672 ha. Nie jest to typowy obszar przestrzennie zwarty, w którym tereny zainwestowane stanowią zaledwie 6,5 % całkowitej powierzchni. W użytkowaniu terenów dominuje zainwestowanie terenów mieszkaniowych, stanowiąc około 61% całkowitej powierzchni terenów zainwestowanych. Drugą z kolei pozycję zajmują tereny komunikacji - 25%, co wynika z przebiegu trasy DK 1 oraz rozwiniętego układu ulicznego. Tereny usług i wytwórczości zajmują po około 6% powierzchni, a inne rodzaje użytkowania są wręcz śladowe. Dotyczy to głównie zieleni miejskiej i terenów infrastruktury technicznej.

Lasy i grunty leśne zajmują tu zaledwie 15% powierzchni miasta. Natomiast powierzchnia użytkowana rolniczo wynosi 2 041 ha, co stanowi aż 76 % powierzchni miasta.

Charakterystyka gminy Koziegłowy (obszaru wiejskiego):

Struktura użytkowania terenów wiejskich jest podobna do struktury użytkowania terenów miasta. Różnica polega na zwiększeniu udziału terenów mieszkaniowych w terenach zainwestowanych do 66%, przy zmniejszeniu powierzchni terenów usługowych, niskim odsetkiem terenów wytwórczych oraz zwiększoną lesistością (prawie 23% terenów niezainwestowanych).

Obszary zalesione zajmują tutaj 2 782 ha, co stanowi 21% powierzchni omawianego obszaru. Grunty rolne obszaru wiejskiego gminy zajmują obszar o powierzchni 9 520 ha.

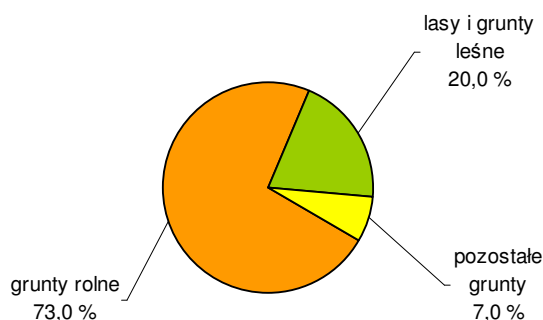
Ogólną strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy, przedstawiono w tabeli 13.

Ogólne zestawienie użytkowania gruntów na terenie Gminy i Miasta Koziegłowy (stan na dzień 31.05.2004 r. wg Urzędu Statystycznego).

Rodzaje gruntów	Powierzchnia geodezyjna w ha	Udział procentowy w ogólnej powierzchni gminy
Powierzchnia ogółem	15 916	100
Grunty rolne	11 561	73
Lasy i grunty leśne	3 170	20
Pozostałe grunty	1 185	7
Powierzchnia miasta	2 672	100
Grunty rolne	2 041	76
Lasy i grunty leśne	388	15
Pozostałe grunty	243	9
Powierzchnia obszaru gminy	13 244	100
Grunty rolne	9 520	72
Lasy i grunty leśne	2 782	21
Pozostałe grunty	942	7

Źródło: Bank Danych Regionalnych; GUS Warszawa

Wykres 4. Podstawowa struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Koziegłowy

Mocną stroną struktury przestrzennej Koziegłów są tereny otwarte. Mimo, iż rolnictwo nie odgrywa tutaj znaczącej roli jeśli chodzi o rozwój struktury gospodarczej tego terenu to jednak pola uprawne, łąki, rzeki i lasy tworzą swoisty krajobraz tego obszaru. W układzie przestrzennym na północnej granicy gminy istnieje ciągłość przestrzenna terenów otwartych ciągnących się od Czarnego Lasu po Rosochacz, Nową Kuźnicę i Masłońskie Łązy do lasu za Osiekiem, ciągnącym się aż do doliny Warty.

W krajobrazie gminy Koziegłowy uczestniczą również widoki związane z pojawieniem się tam zespołów domów letniskowych w Rosochaczu i na terenie sołectw Cynków i Winowno.

Rolnictwo

Według Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2002 roku na obszarze Gminy i Miasta Kozięglowy zewidencjonowano 2 964 gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha (526 w mieście Kozięglowy i 2 438 na obszarze wiejskim Gminy). W strukturze gruntów rolnych zasiewy zajmują tu 3 178,46 ha, co stanowi 29% ogółu powierzchni rolnych.

Natomiast strukturę pogłowia zwierząt na terenie Gminy i Miasta Kozięglowy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 14. Poglówie zwierząt na terenie Gminy i Miasta Kozięglowyw

Rodzaj zwierząt	Liczba zwierząt ogółem
Bydło	3227
Krowy	1181
trzoda chlewna	2573
konie	85
Owce	325
kozy	210
kury	17262

Źródło: Powszechny Spis Rolny 2002 r.; Bank Danych Regionalnych GUS Warszawa.